

1

Γλώσσα και άγλωσσία

-παρατηρήσεις έμπειρικές-

Λέμε και πιστεύουμε πώς ο λόγος είναι κύρια σύνδεση του κοινού ανθρώπου με τον κόσμο, παίρνει και δίνει, διπλή λειτουργία, έφοδιο και όργανο ή γλώσσα. Κι ή κανονική γλωσσική λειτουργία είναι δείγμα υγείας, κανονική άναπνοή.

Σήμερα ή γλώσσα, ή άναπνοή μας δέν είναι κανονική.

Μερικά συμπτώματα κρίσιμα, πρόσφατα:

"Έχουν πληθύνει άκατανόητες ξένες λέξεις σε άρθρα, έφημερίδες, σε περιοδικά, σε κουβέντες οι μονοσύλλαβες τέστ, σέξ, στάρ, μπάρ, ήχος και νόημα στ'αυτιά που άκοσνε, στά μάτια που διαβάζουνε, τελικά στό νοσ μιά σκόνη, ένα θόλωμα, ένα κουτούλισμα στό σιοτάδι, δηλαδή τραυματισμός.

Έπίσης οι άκατανόητες δισύλλαβες, πολυσύλλαβες, σήριαλ, μπουτίκ, τσεκιάπ, σεβενάπ, λέξεις που δέν έχουν κλίσεις, δέν έχουν πληθυντικό προκαλοσν κι αυτές στόν όμαλό άνθρωπο άμηχανία, έπειδή κι'ο άγράμματος νεοέλληνας χειρίζεται άλάθευτα όνομαστική, γενική, αίτιατική, πληθυντικό, τό γλωσσικό του έργαλειό έχει άρμούς, χορδές, διαφορετικές, ο νους διστάζει πώς θά τις χειριστεϊ, πώς θά παραγγείλει π.χ. "δύο κάσες σεβενάπ ή σεβενάπια" θά ρωτήσει "τή διεύθυνση τής μπουτίκ ή τής μπουτίκας σας παρακαλώ;". άσυνενοησία δηλαδή και χαμένος χρόνος και κόπος ώσπου νά μάθει νά τά παπαγαλίζει.

Συχνά κουτσορευεί τή φράση "σεβενάπ δυό", "μπουτίκ διεύθυνση"; "δηλαδή κουτσορευείται ή γλώσσα, κουτσορευείται κι'ή άναπνοή, τελικά κι ή ζωή και καμαρώνομε.

Βέβαια ο άνθρωπος δέ ζει χωρίς καμάρι, κρυφό ή φανερό, οι νεοέλληνες καμαρώνανε κάποτε τ'άρσενικά παιδιά, ένα μουλάρι που βγήκε γερό, μιά κόρη όμορφη που τήν πήρε γιατρός χωρίς προίκα, έπειτα τό φορντάκι που έβγαζε άνήφορο.

Τώρα μισθωτοί, εργατικοί μά και αγρότες έχουν τό καμάρι τής καταναλωτικής κοινωνίας, δηλαδή αμερικάνικος τρόπος ζωής: παίρνεις καινούργια καιπέτας.

Πάντα βέβαια ο "έξυπνος" νεοέλληνας πουλοῦσε δικιά του χρήσιμα, ὁμετανάστης στό πρώτο λιμάνι ἀγόραζε ἄχρηστα και καμάρωνε. Μέ τό ἀνάποδο καμάρι.

Και σπάνια νά πεῖ "δέν ξέρω, δέν κατάλαβα".

Και βέβαια καταλαβεινάρικετᾶ τᾶ εὔκολα τᾶ πρόχειρα π.χ. ἕνας νησιώτης εἶδε "σνάκ-μπάρ" στήν Ὀμόνοια, εἶδε "σάντουιτς" στίβες ἀξεχώριστες, φρέσκιες ἢ μπαγιάτικες εἶδε δυό δάκτυλα "ζαμπόν" νά κρέμεται. Μέ τό θάρρος λοιπόν πού τοῦ δίνουνε τόσες λέξεις "ἀκατανόητες" πάει στό νησί του, ἀνοίγει "σνάκ-μπάρ", ἐπιβάλλει τήν ὀρθοστασία, μεζέ πιό ἄνοστο ἀπό ἄχυρο, τό πιετό βουβό, τό παράγγελμα "συντομεύετε", ν'ἀδειάσει κανένα σιαμνί, "ο κέ" δηλαδή πρόοδος.

Κι ἡ νεολαία κάνει χαρές.

Ἡ ταβέρνα συγκατάβαση. Πόσοι περιμένουνε νά ψηθεῖ κανένα πλοκάμι χταποδάκι στά κάρβουνα...

Νοσταλγίες; Ἴσως. Μά και ὀργή. Ὀργή ταιριάζει γιά τόν ξεπεσμό τής ἀναψυχῆς ἄρα και τής ἐργασίας τοῦ κοινού ἀνθρώπου, ἄρα και τής ζωῆς.

Κάποτε γιά ἕνα λόγο πού πετοῦσε μιά παρέα πρός τ'ἀντικρινό τραπεζάκι -ὄχι βρισιά- ἔπρεπε νά δοθεῖ λόγος, ἐξήγηση, συχνά σπάζανε κεφάλια, ποτήρια, καιό μεγάλο.

Μάπιό μεγάλο καιό σέ σιλαβιά, σέ δικτατορίες.

Δέ ζητᾶ οὔτε δίνει λόγο κανείς, τό "πεινώ-πεινώ", "εἰδοποιεῖστε τή μάνα μου", "βοήθεια" πέφτει στό κενό.

Ἐπικρατεῖ ἔτσι μεθοδευμένο, ἀντιμώρητο ἔγκλημα. Μαφίες, "νονοί", κατά συνοικία, ὅπως σέ διάφορες ἐνωμένες πολιτεῖες...

Μερικές λέξεις καινούργιες ἀόριστες π.χ. ἡ λέξη πρόβλημα ἔφτασε και στά χωριά. Σοῦ λένε "εἶχα πρόβλημα φέτος μέ τήν κατσίκια μου" ἀντί νά χρησιμοποιοῦν κυριολεξία "ἀπέβαλε φέτος ἡ κατσίκια μου" ἢ "ἔχω πρόβλημα μέ τό γιό μου" ἀντί "ἔμεινε στήν ἴδια τάξη".

Ἡ λέξη ὅμως πρόβλημα εἶναι ἀόριστη, δεῖγμα τής ἀμηχανίας πού κυβερνᾶ τόν αμερικάνικο τρόπο ζωῆς πού ἀποφεύγει τήν πραγματικότητα. "Ἀρα και γλωσσικά και λογιικά ἀγνοεῖ τούς πυραύλους, τόν πυρηνικό κίνδυνο (κι ὁ βος κι ὁ 7ος στόλος τους ἀμηχανία ἐκφράζουνε), ζημιᾶ δηλαδή και τής

κατοίκιας καί τοῦ γιοῦ καί τῆς γῆς ὁλόκληρης.

Γλωσσολόγοι, καθηγητές, εἰδικοί καί ἀρμόδιοι συζητοῦνε, διαφωνοῦνε, συμφωνοῦνε μέ τό συντακτικό στό χέρι ὅμως δέν ἔχουν δηλώσει πῶς σχήματα γλωσσικά καί νοήματα "ἔξωθεν" εἶναι ὀ π ο τ ἔ λ ε ι α γλωσσική.

Οὔτε ἀκούστηκε κήρυγμα γιά γ λ ω σ σ ι κ ῆ
ἀ ν τ ἰ σ τ α σ η κι' ἐ π ι β ἴ ω σ η.

Κι ἡ δημοτική πού ἐορτάζουμε γιά ἐπίσημη γλώσσα, βῆμα χ ρ ῆ σ ι μ ο.

"Ὅμως δέν εἶναι δ η μ ο τ ι κ ῆ μερικές τριτόκλιτες κατάληξεις νά γίνουν πρωτόκλιτες: ἀντί "τῆς κατάστασεως" νά γράφομε "τῆς κατάστασης", ἀντί "τῆς ἐκθέσεως" τῆς "ἐκθεσης".

Οὔτε τό "ὑπό" νά γίνει "κάτω ἀπό", τό ἀλματώδες νά γραφεῖ "ἀλματώδιο".

Καί πολλά ἀκοῦμε καί διαβάζομε, εἶναι περιττή καί παρεξηγημένη π ρ ὀ ο δ ο ς. π.χ. στήν ἐφημερίδα τοῦ λαοῦ γράφεται ἡμερομηνία "9 Μάη" "10 Νοέμβρη". Περιττό γιάτί ὅλοι καταλαβαίνομε Μάϊος -γενική Μαΐου, Νοέμβριος-γενική Νοεμβρίου.

Καί λαθεμένο γιάτί σέ σωστή δημοτική θά πείς "18 τοῦ Μάη" "20 τοῦ Νοέμβρη". Δημοτική δηλαδή ἀποκριάτικη, ρούχα καθημερινά πού τά φορᾶς στραβά.

Ἀκούστηκαν ἀπό ἐπίσημα πρόσωπα καί διάφορα παράξενα. Ἐνας Ἀκαδημαϊκός -γιατρός αὐτός - δήλωσε πῶς γιά νά μιλήσουμε καλά ἑλληνικά πρέπει νά μάθουμε καλά ξένες γλώσσες, σάν νά εἶναι οἱ γλώσσες ἔτοιμες σέ σφραγισμένα μπουκάλια, διαλέξεις καί μεταγγίξεις ὅπως στήν ἐπάρατη νόσο - τό νέο αἷμα, ὁ Ἀκαδημαϊκός Λοῦρος.

Ἐνας ἐπιμορφωσίας, μόνιμος κάτοικος στό Παρίσι ἦταν ἐδῶ γιά "διακοπές", σέ συζήτηση πού ἀνοίξαμε εἶπε τεντώνοντας τά πόδια του: "Τί κι ἂν δέν ἔχομε γλώσσα..." "Ἀραγε τί νά λέει τώρα τό 1982 ὁ Σπύρος Ἀσδραχᾶς;

Ἡ ΕΛΜΕ πρόσφατα πανηγυρίζοντας τό μ ο ν ο τ ο ν ι - κ ὸ πρότεινε νά γράφεται τό ι, τό γνωστό μας ιώτα, μέ μιά τελεία στήν κορφή, τόν πρόσθετο ἀχρηστο κόπο δέν τόν ὑπολόγισε, αὔξησε μόνο τό "ἀνάποδο καμάρι" μας, ὁ ἐ ξ ε υ ρ ω - π α ῖ σ μ ὸ ς.

Ἐδῶ εἶπαμε δέν ἔχομε πρόθεση οὔτε γνώσεις γιά μ ε -

λ έ τ η πώς κι από πότε αρχίζει τό γλωσσικό ξεπούλημα. 'Εμπειρικά, αλλά μέ περίσκεψη διαπιστώνουμε ότι: 'Από τότε πού υπάρχει Κράτος, ἄς ποῦμε ἀπ'τίς αρχές τοῦ αἰώνα Κράτος, 'Υπουργεῖα, Πανεπιστήμια, καθετί μέ κάποιαέξουσια, παραμερίσανε, μάλιστα πολεμήσανε τόν κύριο διατηρητή κι ἀνανεωτή γλωσσοπλάστη λαό.

Καί μέ τό γνωστό "ἀνάποδο καμάρι" ὁ ἴδιος ὁ ζημιωμένος κοινός νεοέλληνας, θ α υ μ ἄ ζ ε ι γλώσσα "διορθωμένη".

Λοιπόν "κ α θ α ρ ε ὄ ο υ σ α" ὅλα τά γράδα τῆς ἀ σ υ ν ε ν ν ο η σ ἰ α ς καί π ο λ υ γ λ ω σ σ ἰ α ς ἐδῶ καί γενεές.

Γλώσσα τοῦ Κράτους - οὔτε προσπάθεια νά καταλάβουνε οἱ ἀπλοί πολίτες.

"Οσα ψηφίζει διατάζει τό Κράτος, ὅσες συμφωνίες, συμμαχίες, ἀπαιτήσεις, παραχωρήσεις, ἀ κ α τ α ν ὀ η τ ε ς γιά ὅσους τίς πληρώνουνε.

Γλώσσα τῆς δικαιοσύνης - Δικαστήρια, κατηγορούμενος, κατήγορος, δικηγόροι, μάρτυρες περιμένουν τό δ ἰ κ ι ο κ ἄ π ω ς σ ἄ λ α χ ε ἴ ο, ἴσως τό βροῦν. Κι ὅσο ἀνώτερο τό δικαστήριο, τόσο πιά πυκνό τό σκοτάδι.

Γλώσσα τοῦ Στρατοῦ- παραγγέλματα, ὅπλα, χειρισμός, ἱματισμός, συσσίτιο ἀπαιτοῦν μετάφραση. Τ'ἄλλα παπαγαλίστικα. "Ἐν καιρῷ πολέμου" κατ'ἀνάγκη παίρνουν ἀπάνω τους καί τή γλώσσα οἱ φαντάροι. Βγάλανε στόν Ἀλβανικό ἐκείνη τήν κραυγή "ἀέρα-ἀέρα" πού ἀντιλάλησε - γιά ἓνα ξέφρενο διάλειμα - μέ τίς πρῶτες νίκες τοῦ φασισμού.

Γλώσσα τῆς Παιδείας

Καί στό νηπιαγωγεῖο ἡ γάτα πρῶτα ἦταν γραμμένη "γαλή", ἔπειτα γράφτηκε γάτα, ὁ κώδων ἔμεινε "κώδων" ποτέ κουδούνι. Ἐπὶ ~~τα~~ λίγο "καθομιλουμένη" στό Δημοτικό, ἔπειτα στίς μεσαῖες τάξεις, ἓνας καθηγητής τά δέχτηκε, ἄλλος τήν ξόρκιζε. Στά Γυμνάσια μύλος. Ὁ Γυμνασιάρχης μας Γαρδίκας πού δίδασκε Ἀρχαῖα μᾶς καλοῦσε: "λαβοῦσα τό βιβλίον σου ἐλθέ", μᾶς μάλωνε: "ἐρωτωμένη μέν τοῦ ἰχθύος ἀφωνοτέρα, μή ἐρωτωμένη δέ καί τῆς κίσης λαλιστέρα". Ὅμως πήραμε γεύση, μᾶς "δίδαξε" Εὐριπίδη, Σοφοκλή. Τώρα κατάλαβα πώς μᾶς ἔστηνε μπρός στά κείμενα πού γι'αὐτόν ἦταν ζωντανά καί πιά ἐμεῖς ὄ,τι προλάβομε.

Οι ἔξοχοι κατοπινοί μεταφραστές δημοτικιστές Θρα-
σύβουλος Σταύρου, Μελαχρινός κ.ἄ. τότε ἀνγῶστοι στά σχολικά
προγράμματα.

Συνεχίζουμε τήν πολυγλωσσία:

Γλώσσα τοῦ Τύπου

ἄλλη κύριο ἄρθρο ἄλλη χρονογράφημα, οἱ συντηρητικές
ἐφημερίδες ἄλλη κι οἱ φιλελεύθερες ἄλλη "Ζητεῖται δεσποινίς
ἐμφανίσιμος" ὡς τώρα οἱ ἀγγελίες καθαρεύουσα.

Γλώσσα τῶν ἀριστερῶν

πολύπαθη, δέν ἀπόφυγε παγίδες τῆς κρυφοκαθαρεύουσας,
τῆς καιῆς μετάφρασης οὔτε τίς ἀχώνευτες ξένες λέξεις
"π ρ ο τ σ έ ς", "γ ι α φ κ έ ς".

Οἱ σύντροφοι καί δάσκαλοι δημοτικιστές μαρτυρήσανε.

Ὅταν κι ὅπου ἡ γλώσσα λειτουργεῖ ἀξεχώριστη
ἀπ'τούς κοινούς ἀνθρώπους δέχεται καί ἀφομοιώνει καί λόγια
καινούργια καί νοήματα.

Πρὶν δυό-τρεῖς γενιές οἱ στρατιῶτες στό "ἀμπρί"
τούς δώσανε πληθυντικό "ἀμπριά", στά χωριά τοῦ Παρνασσοῦ
φτιάχνανε τσαρούχια μέ φτηνό στρατιωτικό ὑλικό ἀπό τό "καου-
τσούκ" τά εἶπανε "καβατσούκλια".

Σέ παροιμίες ἐλληνικές συχνά οἱ μετανάστες, τά
πληρώματα καραβιῶν δουλεύουνε ἀδιάκοπα λέξεις ἄγνωστες
τά καρφέαρ (~~καρ-τσε~~), τά κάνανε "καραφέρια", τόν οὔοτμαν
(watchman) τόν λένε "βατσιμάνο".

Μερικές ἄγνωστες λέξεις πού οἱ ἀπλοὶ ἀνθρωποὶ τίς
ἀκοῦνε στραβά, βρίσκουνε ἀντίστοιχο νόημα σ ω σ τ ά: π.χ.
τῆ δυσεντερία τὴν κάνουνε "λυσεντερία" δηλαδή λύνει τ'ἀντε-
ρο, τόπ τυχίλο "ἐπιτυχίλο", "θανατικός" ὁ φανατικός, "ἐαυτότη-
τα" τὴν ταυτότητα, "κουλόβερ" τό πουλόβερ - χωρίς μανίκια,
"ἐγώητρο" τό γόητρο, "θηριωειδή" τόν θηρεοειδή.
Ἐμεῖς αὐτά τά κατατάξαμε "κατσαρά" ἄς γελοῦμε, εἶναι δείγμα-
τα πῶς ὁ ν ο ὖ ς δ ο υ λ ε ὕ ε ι.

Κι ἂν ἡ προηγμένη μας τεχνολογία μετροῦσε πόση εὐ-
αισθησία, πόση ἐνέργεια κατανάλωσε ὁ νοῦς γιὰ τὴν "λ υ σ ε ν-
τ ε ρ ι α" καί πόση γιὰ νά παπαγαλίσει "σ ν ά κ - μ π ά ρ"
θά διακρίνει τὴν ὑγεία τῆς γλώσσας ἀπ'τίς ἀρώστιες τῆς.

Καί τά λάθη λοιπὸν δείγματα ὑγείας;

Ἐμεῖς δέν γράφομε οὔτε μᾶς χρειάζονται ἐξυπνάδες:
ὅποιος ξεχωρίζει τό νοῦ πού δουλεύει ἀπ'τό νοῦ πού ἀχρη-
στεύεται θά καταλάβει τί λέμε.

Ἐξάλλου ὅπου ἡ παρουσία τοῦ λαοῦ εἶναι ζωντανή καὶ δέν παραμερίζεται συστηματικά ὁ κοινός ἄνθρωπος, ἡ γλώσσα διατηρεῖ τὴν ἀξία καὶ τὴ σημασία της.

Πάντως τὴν ἀναζητά.

Στὰ ἐλεύθερα βουνά τῆς Κατοχῆς ἐφαρμόστηκε ἡ Δημοτική γλώσσα ἐπισημη.

Μέ τὴν προδομένη ἀπελευθέρωση προδόθηκε καὶ τὸ γλωσσικό μας δίκιο.

Καὶ συνεχίζεται ὄχι μόνο στοὺς δεξιούς κύκλους τὸ "ἀνάποδο καμάρι", Ἀγωνιστῆς ἔγραφε στὰ "Ἀπομνημονεύματά του": "στὸ κεφάλαιο τῆς ὑπόδησης καθυστερούσαμε", τοῦ κόπηκε ἡ ἀνάσα ὅταν πρότεινα: δέ λές ἀπλά "εἴμαστε μέ τρύπιες ἀρβύλες καὶ ξυπόλητοι;"

Καὶ σ' ἓνα ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ - "ΨΑΡΙΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ" μέ αὐστηρά ἐπιστημονικά κριτήρια, συμφωνήσαμε πὼς θά γραφεῖ σέ δημοτική. Ἐγὼ εἶχα τὴν εὐθύνη καθὼς καὶ ν' ἀναζητήσω τὴν κοινή ὀνομασία τῶν ψαριῶν ἀντίστοιχα μέ λατινική καὶ καθαρεύουσα - μύλος δηλαδή. Προχωρούσαμε, διαβάζω στὰ δοκίμια γιὰ κάποιο ψάρι: "ἔξεχωρίζει ἀπὸ τὴν παρουσία στὰ πλευρά μιᾶς σειρᾶς ἀπὸ μαύρα στίγματα", δηλαδή τρεῖς γαλλισμοὶ κατὰ σειρά. "Γιατί ὄχι "ἔξεχωρίζει" ~~ἀπὸ~~ ἢ "μέ" μιὰ σειρά μαύρα στίγματα" εἶπα. Ἡ ἐπιστημόνισα πού πρόσφερε ὑπηρεσίες στοὺς ἀπελευθερωτικούς ἀγῶνες, ἀρνήθηκε νά γραφεῖ τ' ὄνομά της: "κείμενα σέ τόσο ἀπλή γλώσσα μειώνουν τὸ κύρος μου". Τ' ἀκοῦμε κι' αὐτό, γράφτηκε.

"Ἄλλες ζημιές:

Κείμενα ἀπὸ ἀγωνιστές καὶ ἀγωνίστριες, λιτά, ζωντανά, τὰ δόσανε σέ "διανοούμενους ἀναγνωρισμένους" γιὰ μεταγραφή πρὶν δημοσιευτοῦνε π.χ. ἓνα κείμενο γιὰ τὸν Ἀἰ - Στράτη, ἀπλὸ ἀπὸ ἄμεση ἐμπειρία, δηλαδή μαρτυρία γιὰ τὴν ἐποχὴ τῆς φριχτῆς πείνας τὸ "ἀναθέσανε" στὸν Μ. Λουντέμη. Ἐγινε "διήγημα" - φιλολογία.

Μετά λίγα χρόνια βρέθηκαν σελίδες ἀπὸ τὸ πρωτότυπο τοῦ δημοδιδάσκαλου Κώστα Μπούση. Δημοσιεύτηκαν στὸν Β' τόμο τοῦ "ΚΟΙΝΟΥ ΛΟΓΟΥ" (σελ. 22).

Ἀπὸ ποῦ καὶ πῶς ἀρχίζει τέλος ἡ πολυπόθητη "ἀνανέωση":

"Ἄς πάρουμε πρῶτα εἶδηση πῶς μερικά γραψίματα ἢ νοήματα ἢ ἀντικείμενα δέν σηκώνουνε ἀνανέωση.

Υπάρχουν τέχνες, ἀρετές, νομίσματα, λόγια πού ἀντέχουνε, δέν ἀλλοιώνεται ἡ ἀξία τους μέ τή χρήση καί τό χρόνο.

Στή σημερινή μας γλώσσα ἡ λέξη "ἀνανέωση" πρέπει νά ξορκίζεται. Καθώς κι ἡ λέξη "ἀξιοποίηση".

Γιατί νά τήν ξορκίζουμε.

Ἀπό ποιούς καί γιατί νά μήν τήν περιμένομε:

"Ἄν κρεμάσεις σέ κυπαρίσι πολύχρονο λίγα κεράσια θά σοῦ βγάλει τό κυπαρίσι κεράσια:

"Ἄν μπολιάσεις μιά κλιματαριά καινούριο σταφύλι, μά πριονίζεις καί πετάς τίς ρίζες της θά καρπίσει: Σήμερα ὅτι γίνεται καί λέγεται ἀ ν α ν έ ω σ η, ἀ ξ ι ο π ο ί - η σ η, ἔτσι ἐφαρμόζεται ἀπό κείνους πού ἔχουν ἐξουσία νά τήν ἐφαρμόσουν.

Ὅ,τι πουλιέται κι ἀγοράζεται, ὅ,τι ἐπιθυμοῦμε καί καμαρώνουμε: ἔντυπα, προγράμματα, ἐπιγραφές, διαφημίσεις, μά καί συνήθειες, μά καί ὅ,τι τρώμε, ὅ,τι παράγομε προσφέρεται, πουλιέται, ἀγοράζεται γιά εὐκολία ξένων. Μείωση καί φθορά γιά μᾶς, δηλαδή καί τῆς γλώσσα, ἄρα καί τῆς ζωῆς μας.

Ἡ Ἀθήνα, δοξασμένη πρωτεύουσα δέν ἀποκλείεται σέ κάποια τελετή νά μετανομαστεῖ ATHENVILLE ἢ ATHENBOURG ἀναλόγως τίς ἐπενδύσεις πού συζητιοῦνται. Ὑπάρχουν τά πολιτικά καί οἰκονομικά συμφέροντα σ' ὅλα τούτα: Δέν ὑπάρχει κατάσταση οὔτε πράξη, οὔτε καί ἀναπνοή παίρνομε πού νά μήν ἀρχίζει καί νά μήν καταλήγει σέ πολιτικά καί οἰκονομικά συμφέροντα.

Κι' ἡ γλώσσα-ἐξαρχῆς τό εἶπαμε- εἶναι στοιχεῖο ὑγείας, ζωῆς πού διατηρεῖ, συνεχίζει τήν ἀναπνοή μας, τή ζωή μας τό συμφέρον μας. Χρειάζεται νά ὑπολογίζεται κοντά στά πολιτικά καί οἰκονομικά συμφέροντα καί τό γλωσσικό συμφέρον.

"Ὅμως γ λ ω σ σ ι κ ῆ ἐ π ι β ῆ σ η" γ λ ω σ σ ι κ ῆ ἀ ν ε ξ α ρ τ η σ ῖ α" δέν κήρυξε κανέναν πολιτικός ἢ καί οἰκονομολόγος "ἐπιμορφωμένος" ἢ Σύλλογος πολιτιστικός ἢ Δήμαρχος πράσινος ἢ κόκκινος.

Κι' ἄς πάρομε τήν κρυάδα: γιά τήν γλωσσική ἐ ξ ἄ ρ τ η σ η καί ὑ π ο τ ἔ λ ε ι α εἶναι ὑπεύθυνοι καί τήν πολλαπλασιζοῦν οἱ ἐ γ γ ρ ἄ μ μ α τ ο ι μορφωμένοι κι ἐπιμορφωμένοι. Πού ἀγνοοῦνε, περιφρονοῦνε τό ζωντανό γλωσσικό συμφέρον δηλαδή τούς π ο λ λ ο ὗ ς

και κοινούς, αγνοούν τις γλωσσικές ανάγκες και προσφορές τους, τούς χωρίσανε ταξικά και γλωσσικά.

"Όσοι νομοθετούνε σήμερα, συνειδητά ή από άγνοια προσδοκούνε γλωσσικές "εύκολίες", νομιμοποιούν σχήματα της υποτέλειας και πρόχειρα, εύκολα. Δέ διαφέρουνε από έξεταστές που δίνουνε πλαστά διπλώματα οδηγού ή παραχαράκτες που κυκλοφορούνε πλαστά χαρτονομίσματα.

Αυτά που λέμε φαίνονται και είναι πειστικά και κουραστικά. 'Αν υπάρχει όμως ένστικτο για γλωσσική επιβίωση δεκτές και πείση και κούραση αναζητώντας πηγές της γλώσσας = της ζωής.

"Όπως τ'άγριμια, όπως κι'ο δειλός λαγός αν κινδυνέψει, αν παραδιψάσει θ'άμολυθει αναζητώντας νερό, ξεφοβάται.

Κι έμεϊς που κινδυνεύομε γλωσσικά, με τις λίγες γνώσεις, έμπειρικές κι αυτές, ξεφοβηθήκαμε.

Και αναζητούμε ...

Είπαμε παραπάνω από που δέν αναζητούμε και γιατί. 'Αποκλείσαμε "άνανέωση", επιδράσεις ξένες και γλωσσικές "εύκολίες".

Σημειώνομε μερικά θετικά γνωρίσματα για γλώσσα ζωντανή νεοελληνική.

'Εξανάγκης μικτή δημοτική και καθαρεύουσα, όση χωνεύτηκε πιά.

Μέ κύριο στόχο νά έξυπηρετεϊ τους πολλούς, κοινούς νεοέλληνες.

Θά γράφεται όπως μιλιέται - έξαιρέσεις οι τεχνικές όρολογίες -. Θά είναι απαιτητική σε ακριβολογία, τέρμα τά θελημένα θολά σχήματα και νοήματα.

Θά επιδιώκει λογική συνάρτηση.

'Η άσυναρτησία δέ λείπει από πουθενά μά είναι ζημιά παραπάνω από γλωσσική άμα τή σπέρνομε. Π.χ. Κάποιος από τούς "έξυπνους" δημοσιογράφος πέταξε τή λέξη "καμικάζι" για τά μηχανάκια, έτσι τοθ άρεσε. Σε συνέντευξη λοιπόν κάποιου δημοσιογράφου με άνώτερο άστυνομικό, κι αυτός δηλώνει ότι έχει 2-3 κατηγορίες "καμικάζι":

ὅσα χρησιμοποιοῦν νοικοκυραῖοι καὶ πάνε στή δουλειά τους φρόνιμα, ὅσους δέν τηροῦν ὁδηγίες τῆς τροχαίας καὶ καταλήγει στά "καμικάζι".

"Ἔτσι μέ λέξη ἄγνωστη στούς πολλούς καὶ κοινούς χάνει τό κακό τή σημασία του. Μειώνεται κι ἡ δίκαιη ἀ γ α ν ἄ κ τ η σ η τῆς κουνῆς γνώμης. Κι οἱ φταῖχτες καμαρώνουνε, κερδίσανε "ξένο" τίτλο. "Ἄν τούς λέγανε "οἱ λύσσεσ", "τά ὄρνια"...ἴσως καὶ νά ντρεπόντανε.

Ἐξάλλου "καμικάζι" λένε γιαπωνέζικα τούς ἐθελοντές προορισμένους νά σκοτωθοῦνε κι αὐτοί μέ τ'ἀεροπλάνο, πέφτοντας σέ σημαντικούς στόχους ἐχθρικούς.

Τόση γελοιογράφηση γλωσσική καὶ ο ὑ σ ι α σ τ ι - κ ῆ γελοιογραφεῖ ἐμάσ. "Ἄν κανένας μετανάστης ἐξ Ἀμερικῆς διαφήμιζε τά σουβλιστά "γκρίλ" ἐδῶ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ" ἄραγε θά βρισκε πελατεία;

Εἰδικοί γλωσσολόγοι, καθηγητές, ἔστω ἐκπαιδευτικοί, ἔστω ὑπουργοί θά συντελέσουνε τό ἐλπίζομε, μ ἔ δ ι π λ ῆ , τ ρ ι π λ ῆ ε ὑ θ ὑ ν η - ὅπως οἱ ἐπαγγελματίες στρατιωτικοί στήν ἐθνική ἀντίσταση γιά τίς τεχνικές γνώσεις, τήν πειθαρχία, σ'ἐπαφή μέ ἀντάρτες, ἀντιπροσωπεῖς = τό λαό.

Προχωροῦμε καὶ προβλέπουμε σύμφωνα μέ τούς ἄγραφτους κανόνες τῆς σ ω σ τ ῆ ς δ η μ ο τ ι κ ῆ ς - δηλαδή γλώσσα που ἀντέχει περιπέτειες καὶ διωγμούς, Τή θρέψανε ὅπως-ὅπως χρήσιμα καὶ ἄχρηστα καὶ πάλι βαστά.

Τά νεοελληνικά θά εἶναι γλώσσα κ α τ α φ α τ ι - κ ῆ ξεκάθαρη ἀπό πρὶν, ἀπό μέσα της, "περιεχόμενο καὶ σχῆμα" ἐγγυημένα ἀπό τή σωστή της δημοτική πρέλευση: που διατηρεῖ περιεχόμενο καὶ σχῆμα ἀπλό, καθόλου ἀπλοϊκό, ποτέ θολό. Σάν ἐπιγράμματα, σά γνωμικά καὶ ἀμφιβολίες καὶ σοφία. "Ἄν βάλομε στό νοῦ μας τούς "ἀρχαίους" χωρὶς ἀερολογίες πῶς εἴμαστε "ἀπόγονοι", πάντως εἶναι ἀπόλαυση καὶ οὐσία πόσα εἶπανε ἀπλά καὶ σοφά ἐπιγράμματα, γνωμικά.

Δέν θά χρειάζεται ἀ ρ ν η τ ι κ ἄ σχήματα λόγου γιά εἰσαγωγή οὔτε στή μέση οὔτε πουθενά: "δέν ξέρω ἂν μάσ ἐπιτρέπεται νά νομίζομε.."

Οὔτε πολλές, μάλλον καθόλου εὐκτικῆς δυνητικῆς, ὑποτακτικῆς, δηλαδή γαλλισμούς, ἀγγλισμούς: "θά ἤθελα νά..." "ἐπιτρέψετε μου νά ...".